

עיתון ליד"ה

עורכת ראשית: ענת ליבשין

גיליון אוקטובר 2024

מורה מלווה: רענן שמש פורשנר עורכת גרפית: רוני אסולין

עיתון התלמידים של בית הספר התיכון ליד האוניברסיטה,

אבל על מותו של יונה (יונאס) קרוסיס, בוגר מחזור ע"ח

שנרצח בפיגוע בתל אביב

הפגנה למען החטופים

● כתבה : שירה שמש

ביום ראשון ה-6.10 בשעה 8:15 התכנסו תלמידים, תלמידות, מורים, מורות, הורים, משפחות וקהילת הליד"ה במתחם הג'וינט להפגנה למען החטופים והחטופות. את ההפגנה ארגנו תלמידי בית הספר בעזרת ההנהלה. בהפגנה נראתה נוכחות גבוהה של כלל קהילת בית ספר, נשמעו ססמאות, נראו שלטים, ואף דיברו דוברים מקהילת בית הספר.

ההפגנה הייתה בעלת כוח ועוצמת רבה וכל הנוכחים הראו מחויבות להפגין ולמחות. "אמן שלא נצטרך להפגין יותר, שכולם יחזרו בריאים ושלמים וחיים הביתה עכשיו, ולימים טובים יותר.", אמרו הדוברים. במקום היו גם שובתי רעב שאמרו לתלמידים: "אתם העתיד אנחנו העבר, אם לא נשיב את 101 החטופים לא תהיה לנו מדינה והדבר שאני הכי רוצה זה שתהיה לכם מדינה אני רואה בכם את הנוער שיביא תיקון ותקומה"

דבר העורכת - ענת ליבשין

את עיתון ליד"ה התחלתי לקרוא עוד לפני שהגעתי לבית הספר, ומאז שהתחלתי לקרוא אותו לא רציתי להפסיק. אני עדיין נדהמת מהגיוון בסוגי הכתבות והנושאים הנרחבים שהוא מכסה, ואני מאוד מתרגשת להתחיל לערוך את העיתון. עתידו של העיתון מזהיר, אם תשאלו לדעתי. אנחנו נמשיך מסורות יפות כמו ראיון עם מנהל בית הספר לעיתון תחילת השנה, והכנת תשבץ לכל גיליון. לכתוב פינות דעה ועמדה, סיקורים, או סתם להעלות רעיונות משעשעים על הכתב – היופי בעיתון הוא שאפשר לעשות את כל אלו. גם לפינות חדשות נפתח מקום בשנים הבאות, ובדגש על מכתבים למערכת (שאלות ותשובות), סקרים מרתקים, ראיונות עם אנשים מעניינים בארץ וסיקורים של אירועי תרבות.

ועכשיו בפניה ישרה אליכם ואליכן, קוראי וקוראות העיתון, לכל מי שיש רעיון מעניין לפינה מרתקת או סתם מצחיקה, אהבה לכתובה, רצון לסקר אירועים או לשותף דעה על כל נושא בכל עניין לכל מי שמוכן לשמוע, אני מקווה שאראה אתכם השנה בפגישות של מערכת העיתון, ואזכה לקרוא ולערוך את הכתבות שתצרו!

ליצירת קשר, פנו לרענן פורשנר שמש

איילת אלדן, יועצת בבית הספר, משרתת במילואים כקצינת מודיעת נפגעים.
במלאות שנה ל-7.10 אנו מביאים את שירה "בשורה".

בְּשׁוּרָה / איילת אלדן

אָפְּדִים בְּטוּחִים וְהֵלֵב מְפָרֵר
הַמְּדִים גִּהְצוּ אֶף הַנְּשָׁמָה -
מִקְמָטָה.

מְגִיעִים.
הַזְמֵן - עוֹצֵר מִלֶּכֶת.
קִדְשֵׁת הַרְגָּע.

וּתְפִלָּה חֲרִישִׁית לְאֱלֹהֵי שִׁיתָן בִּי הַכּוֹחַ וּמִדַּת
הַעֲנָוָה, וְהַחֲכָמָה, וְכְבוֹד וְרִגִּישוֹת.

וּדְפִיקָה בְּדִלֶת, וּבִלְב -
הִיא מַחְסִירָה.

וּמִבֶּט.
וּקִדְשֵׁת הַבְּשׁוּרָה.
קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רָחֵל מִבֶּכָה
עַל בְּנִיָּה.

נִצַּח שְׁנִחְרַט בּוֹ עוֹלָם.
לְעוֹלָם.

וְחִבּוּק שֶׁל פְּרֻדָּה
וְהֵלֵב רוּצָה לְהִשָּׁאֵר עוֹד, לְהַחְזִיר אֶת הַזְמֵן
לְאַחֹר..
וּמֵאַחֹר, הַדִּלֶּת נִסְגָּרָה.
וְנִגְמָר.
אֶף בָּהּ בָּעֵת וְקֵץ מִתְחִיל.

הָעוֹלָם מִתְרַסֵּק בְּתַהוֹמוֹת שֶׁל כָּאֵב.

מִתְרַחֲקִים.

זַעֲקָה מִפְּלַחַת שָׁמַיִם, אֶף חֲרִישִׁית מְאֹד.
שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ,
לֹא עוֹד!
לֹא עוֹד!

ראיון פתיחת שנה עם ארז הקר

כמו בכל שנת לימודים חדשה, הלכנו ברחבי בית הספר ואספנו שאלות בוערות שהיו לתלמידי ותלמידות בית ספרנו למנהל בית הספר, הלוא הוא ארז הקר. הפננו את אותן השאלות אל ארז בראיון אקסקלוסיבי, והתשובות מרתקות. איך מתמודד המנהל עם נסיבות המלחמה? השביתה? מה דעותיו על טראמפ והאריס? וחשוב לא פחות - מדוע שונו הצלצולים?

● כתבו : ענת ליבשין ורוני אסולין

מה שלומך?

שאלה קשה, לשאול, בימינו. אני בסדר.

האם אתה עדיין בקשר עם נדב חרובי, שהיה מנהל

החטיבה העליונה?

לפני שבוע וחצי, אכלנו חומוס ביום שישי. ולפני כמה ימים, הוא עשה- יש לו המון זמן עכשיו לרוץ, אז הוא רץ, הוא עושה ג'וגינג, אז הוא גם הגיע לבית שלי.

בנאומים שלך יש המון מוטיבים חוזרים, גם

בנושאים, אבל גם באיך שאתה נואם אותם. מה

הנוסחא שלך לנאום?

דווקא נוסחא מפתיע אותי שאתן אומרות שיש. אין לי נוסחא. אני נותן לאנשים לקרוא, זה כן, ומעירים הערות. וכן חייבים שיהיה גם מסר של האג'נדה, אנשים כבר צינים בעקבות זה, אבל אני יודע שאני צריך להשמיע - שלום, עתיד, דו-קיום, דמוקרטיה. אז זה שם וזה יהיה שם תמיד.

דו-קיום?

שלום לא הולך בלי דו-קיום. כלומר אפשר, אבל הוא קצת פשוט מתאייד או נעלם באוויר-

לא, יש שלום שתי מדינות, ויש שלום-

בסדר, אני לא נכנס לזה, תראי - הסיפור עם סיפור הגירוש, או שתי מדינות, אני בטח לא אכנס לזה

היה שבוע שלם לפני שהתיכון חזר לפעול, איך אתה

העברת את הזמן הפנוי שהשביתה יצרה לך?

כאילו תשובת הספר - מה פתאום, לא היה לי זמן פנוי, אבל האמת היא שבאמת ביחס לשבוע ראשון של שנת לימודים זה היה שבוע הרבה יותר רגוע. אבל אני לא חושב שהעברתי את זה בזמן פנוי, אלא פשוט היה לי משעמם, וגם קצת עצוב. השבוע הראשון היה... היה שבוע שלא היה בו את האינטנסיביות שאנחנו זוכרים אותה, אז כאילו זה יותר קל, ונחמד, ואז אפשר לראות שוב את 'אבודים' נגיד, אבל זה בגדול גם משעמם.

אז זאת תקופה של המון החלטות, שעושים ולא

עושים. איך אתה מחליט מה ללבוש כל יום?

זה נורא נורא קל. יש לי כעשרים חולצות שחורות. נכון שמדי פעם אני משתעשע, ואני הולך לחנות, אומר וואלה אני קונה פה עכשיו משהו עם פסים או משהו עם צבע, וזה נמצא בארון אבל כמעט לא נלבש. בקיצור, עשרים חולצות שחורות, זה מה שזה. אין התלבטויות. עוד מעט יהיה קריר אז אני אבוא עם ז'קטים. ויש שישה ז'קטים. לכל יום יש ז'קט אחר.

שמה שטוב לישראל זה גיבוי אמריקאי, מתן נשק כדי שנוכל להמשיך להילחם, באויבנו המרים והאכזריים שעשו את הטבח בשבעה באוקטובר, ויש מי שיגיד - מה שטוב לישראל זה שיהיה לה את האח הגדול שיגיד לה גם מה הם גבולות הכוח, וינסה לגרום לה לעשות פשרות שהיא לא מצליחה לעשות בעצמה, יכול להיות שגם זה טוב לישראל. אז איפה אני נמצא בציר הזה אפשר לנחש, זה פשוט לא כזה חשוב.

בוא נחזור לבית הספר. למה באמת שיניתם את הצלצולים?

אני נגיד צלצולים. בבית הספר תיכון ליד האוניברסיטה לא טוב שיהיו צלצולים. כשאנחנו הולכים לאוניברסיטה, אף אחד לא מצלצל ועובדה - גם המרצה וגם הסטודנטים מגיעים בזמן. בואו נחנך אותנו להיות אחראים וזה. בוא נגיד ככה, יש פה נגיד רובוטקה או MUN, אולי גם הפילוסופיה. אתם שם גם אם אין צלצול והכל בסדר, זה האידיאל. לא מצליחים להגיע לאידיאל הזה, מכל מני סיבות, ואז יש מין איזה תהיה של האם אנחנו נשארים עם החד גוניות או רוצים משהו קצת אחר. אני מאוד לא אהבתי את ה'טוטוטו', אם כבר הייתי חוזר לצלצול הקלאסי שהוא צלצול פעמון. מה שהיה לפני שזה לא קלאסיקה, זה סתם... צליל.

הנקודה היחידה ששווה להגיד בעיתון זה שאני יודע שיש התנגדות, אני יודע שיש עצומה. אז אלף נראה כמה יש בעצומה, אם זה 1200 תלמידים, אם זה 120 תלמידים, צריך לראות. שתיים, לתת קצת זמן, להתרגל. ושלוש, עוד איזה חודש זה גם יעבור למערכת רמקולים חדשה, שיש בבית הספר, זה גם ישמע קצת יותר טוב.

בהצהרה. כלומר, אתם מכירים את העמדה שלי, אבל אני לא אכנס לזה בהצהרה. אבל לדעת, נגיד, שבין הים לירדן יש כשישה עשר מיליון ראשים, שמונה מהם יהודים, שמונה מהם ערבים, זה נתון, זו עובדה, לא משנה כמה נרצה להתחמק ממנה ואז על זה תחשבו מה שאתם רוצים.

במבט פוליטי קצת יותר נרחב, עם הבחירות בארצות הברית שמתקרבות, למי אתה היית נותן את הקול שלך?

אפשר לנחש. אלף, אני ממש אובססיבי לבחירות האלה, אני חושב שהן נורא חשובות, כי יש פה באמת את מי שמייצג את המגמה של סובלנות, של קבלת האחר, אמונה בדיבור, בדיפלומטיה. ערכים שאני חושב שפעם היו מקובלים על שתי המפלגות בארצות הברית. אני בודאי רואה עכשיו צד שמדבר אמת, וצד שמדבר זכויות, וצד שמדבר דמוקרטיה לבין צד שבהמון מובנים מייצג בדיוק את ההפך. אז לי ברור לאן אנשים ליברלים, דמוקרטים, היו צריכים להצביע.

לאן?

קמלה האריס, אין ויכוח. אני חושב שבארצות הברית הניואנסים הם אפילו יותר גדולים מאשר פה. פה, בסוף הדבר הזה של יהודי ודמוקרטי מקובל. אני יכול למצוא אותו נמצא גם בימין וגם בשמאל, בסדר? כשאתה רואה בארצות הברית מין אמירות כל כך של השימוש באי-אמת כמדיניות, כטקטיקה, אתה אומר כן, יש פה טובים ורעים!

ואיך אתה חושב שהבחירות ישפיעו על מה שקורה עכשיו בישראל, ועל המלחמה?

זה כבר יותר העמדה פוליטית האישית שלי, שהיא באמת לא כזאת רלוונטית או מעניינת, בסדר? יש מי שיגיד

העיתון יוצא ממש בחפיפה, או ממש קרוב, לציון יום השנה לפרוץ המלחמה. איך אתה מתמודד עם שגרה כזאת שהיא בצל של מלחמה?

למה אתן חושבות שאני מצליח להתמודד עם זה? זה ימים לפעמים מאוד מייאשים, מאוד קשים, המחשבות על העתיד בהחלט יותר קודרות מפעם, וזה לא שהיינו כאלה אופטימיים לפני שנה. אבל... אבל מה עושים? עובדים. פוגשים תלמידים, נכנסים לשיעור, מלמדים את מה שמלמדים, להעסיק את עצמך זה תמיד טוב. בחופש ההתמכרות לחדשות הייתה יותר גדולה. אין בריחה. אני לא בורח מהמציאות, מנסה להפגין כמה שאפשר, לקרוא חדשות, לא יודע אם זה התמודדות או לא התמודדות.

אתה חושב שבית הספר צריך לעשות טקס בית ספרי?

יש לנו דילמות מאוד גדולות. ברור שחייב להיות משהו. מה שאני קצת תהיתי, ותהינו בכלל בצוות, זה האם אנחנו עושים אותו עוד יום ריטואלי כמו שיש יום זיכרון. יש לזה חשיבות של ריטואל אבל אני יודע שהוא עובר מעל לתלמידים, ברובם. כלומר הם נכנסים, הם עומדים בתקווה, הם אולי עם ארשת פנים עצובה, אבל אתה לא יוצא שונה מהדבר הזה. לעומת אירוע שהוא באמת משנה. שהוא נוגע באמת. נגיד כל הצוות שמע את ליאורה איילון, שהיא שורדת כפר עזה, שלושים ושש שעות בתוך ממד, עם שתי נכדות, הבן שלה נהרג, ושמענו אותה לפני שלושה שבועות כל צוות המורים, נכנסנו למפגש איתה ויצאנו אחרים. אז אני מדמין שאנחנו צריכים לעשות משהו כזה, או שאולי התיכון יוצא להצגה, משהו.

לאה גולדברג כתבה בשירה 'האמנם' 'האמנם עוד יבואו ימים של סליחה ושל חסד'. האמנם?

תראי, את תופסת אותי בארבע אחרי הצהריים, עייף, בדיוק קורא חדשות וכבן אדם, אז אני אגיד לך - וואלה, אני שואל את השאלה. מצד שני, אנחנו כן מנסים להגיד לעצמנו, איך זה הולך? שיאוש זה לא תוכנית עבודה. אז אני חושב שאתה יכול להיות מיואש אבל אז זה יסגור את הבסטה, אתה לא יכול להגיד שהיאווש הוא מה שמכוון אותך. כלומר ברגע שאני אהיה מיואש לגמרי אז אני אסתכל עליכם ואני אגיד, אני מיואש לגמרי, אני יוצא לפנסיה. אבל אנחנו צריכים לעשות את המקסימום שיבואו ימים טובים יותר. אולי זה עדיין בכוחותינו. ובוא נהיה כנים, היו תקופות גם אפלות יותר, בודאי בהיסטוריה שלנו, ובכלל בהיסטוריה של עמים, שיצאו מזה. לכן גם המושג של דו-קיום ושלוש הוא כן שווה להגיד. כי אנחנו רוצחים אחד את השני באלפים, אולי עשרות אלפים, אבל נגיד גרמנים וצרפתים רצחו אחד את השני במיליונים. ועכשיו אתה עובר בין גרמניה לצרפת, אתה בכלל לא שם לב שעברת גבול. אז נגיד באמצע מלחמת העולם הראשונה לשאול את האמנם עוד יבואו ימים, אם אני גרמני או צרפתי אני באמת שואל שאלה, כי דור שלם של אנשים בני תשע עשרה נהרג. ועובדה שבאו להם ימים טובים. נקווה שלא נצטרך את הטראומה של מלחמת העולם הראשונה ומלחמת העולם השנייה כדי להבין את הדבר הזה.

בית הספר שלנו נחשב בית ספר מצוין שעומד עם המודרנה, אבל בכל זאת חשוב גם לא לנוח על זרי הדפנה. איזה תהליכים קורים בבית ספר, כדי להתקדם עם דברים חדשים?

לשלושים תלמידים ולנסות ולעשות חינוך? זה לא עובד, כאילו... עשרים ושמונה מעופפים, שניים איתך. אז חינוך זה מין איזה מהלך משותף והדדי למצות את הפוטנציאל.

עכשיו חינוך במדינה דמוקרטית, הוא באמת הרבה מעבר. לכן, אינטואיטיבית בא לי להגיד שחינוך הוא תמיד חינוך פוליטי. כל פעם שאומרים אל תתעסקו בפוליטיקה, אומרים אל תתעסקו בחינוך. אם אתה רוצה לעסוק בטוב ורע, ובצדק, ודברים כאלה, אז אתה עוסק בפוליטיקה.

שיטת החינוך כיום, אולי אבד עליה הכלח כבר והגיע הזמן לשינוי. אתה חושב שזה אפשרי? שצריך לעשות רפורמה מטורפת בתחום החינוך?

תראו, יש משפט מאוד יפה שאומר, יש קלאסיקה וקלאסיקה לא סתם נהייתה קלאסיקה. ולכן אני שמח שיש גם שמרנות, ויש הכרה של הקלאסיקה. מצד שני, כל עוד אין חידוש יהיה תמיד ניוון. אז צריך איכשהו גם וגם. מאוד בקלות אפשר פשוט להרוס הכל.

מה הדבר הראשון שאתה עושה כשאתה קם בבוקר?
זה יישמע נורא, אני פשוט בודק חדשות. אני לוקח את הטלפון, הוא לידי, ואני בודק מה קרה בלילה. זה הדבר הראשון. אחרי זה, אפשר לדמיין שאני מוציא את הכלב, שאולי אני עושה - לארץ יש עכשיו את המשחקים האלה, אתם יודעים? - אז נגיד מה הקשר, אני נורא אוהב. אבל הדבר הראשון יהיה פשוט לבדוק חדשות.

בגלל המצב?

אני מאמין שלא.

בווים השנה, אנחנו לא שיבצנו שיעורים "רגילים" במערכת בימי שלישי. המערכת שלהם מתפרסת על ארבעה ימים, ואז ימי שלישי פנויים. פנינו אותם לעשרה מפגשים של ימים שלמים שבהם הם לומדים על החברה הישראלית בדרך קצת שונה, נושאי בחירה שעוסקים במלחמה ושלום, מפגשים בחצר האחורית, בזהות יהודית, בהיכרות עם החברה החרדית, לפי בחירה שלהם. הסיפור הוא לא השיעור ארבעים וחמש דקות, או שעה וחצי הפסקה, אלא יש לנו יום בנושא. בנוסף, עוד ימים שצוות אזרחות יהיה או שיצאו להתנדבויות, וגם ימים שאתה אומר לעצמך, אני ב"ב, ואני גם בבית, וגם זה בסדר. כי יש לכם גם מה ללמוד כשאתם בבית. זה שינוי שאפשר ללמוד ממנו הרבה. ופתחנו ב"ב בעצם סוג של עתודה הומניסטית. יש קבוצה של חמישה עשר תלמידים, שלא לומדים ספרות, לא לומדים היסטוריה, לא עושים את הקורס הזה, אלא לומדים את הכל ביחד עם שני מורים: יפעת מוהר ואמיתי ברוכי אונא.

למה אתה לא במקהלת מורים?

לא יודע. אני צריך.

זה אומר שיש לנו סקופ, אתה הולך להצטרף למקהלה?

אה, לא. שרתי כשהייתי בגילכם, בטקסי זיכרון, דברים כאלה, אומרים שיש לי קול.

זו שאלה שהיא בעצם שתי שאלות. מה זה חינוך בשבילך, אבל בעיקר - איך זה מתבטא בפעילות שלך בבית הספר?

שמעתי לא מזמן, שכאילו חינוך אמיתי זה אחד על אחד. זה כמו אריסטו או רוסו כזה, זה הסיפור. מה זה להיכנס

שאלה אחרונה - ואולי הכי חשובה - מה אתה מאחל לעצמך בשנה הקרובה?

ברור שמה שאני מאחל לעצמי שזאת תהיה שנה, כאילו, שגרה. משעממת. שנתעסק בפדגוגיה, ובחינוך, ובשאלות האלה שפעם התעסקנו בהן. מצד שני, אני גם פתאום פוחד שאולי היא גם תהיה משעממת. כי עם כל הטירוף, ובאמת טירוף, והייאוש שדיברנו עליו קודם, להיות בעמדה הזאתי בתקופה הזאתי זה נורא מעניין. **מה זאת אומרת?**

להיות מנהל בית ספר בעידן הקורונה, זה היה נורא מדכא. אבל זה היה נורא מעניין כי היית כל הזמן צריך לפעול בצורה שגם לא הוכשרת לזה. לעומת ימים שאני אומר אוקיי, יש לי ישיבה הזאתי וישיבה הזאתי וישיבה הזאתי, וועדת כספים, ומועצת זה, ומועצת הורים, ושיעור היסטוריה - מעניין ככל שהוא יהיה - יש משהו, הגיוון הוא חשוב. אז מה אני מאחל? שהמלחמה תסתיים, שהחטופים יחזרו, ושתהיה שנה רגילה, ושאני אמצא בה בכל זאת עניין.

שבוע הספר העצמאי

בסוף השבוע השני של ספטמבר התרחש "שבוע הספר העצמאי" במתחם התחנה. ה - "שבוע" נמשך יומיים, קיבל חשיפה תקשורתית ופרסומית מינימלית ביותר, וכלל כמות קטנה מאוד של דוכנים והוצאות. אז למה הוא קיים בכלל? בכתבה הזו אנחנו ננסה להבין.

● **כתב: אייל אלדן מילר**

הדבר הראשון שצריך לדעת על שבועות הספר הוא תהליך הבחירה של ההוצאות שישתתפו בכל אחד מהאירועים. הארגון שאחראי על שבוע הספר המרכזי הוא "התאחדות בעלי הוצאות הספרים בישראל", ועל כן, ההוצאות המשתתפות ביריד הן 42 ההוצאות שנמצאות בהתאחדות. הדרך המרכזית להצטרף ליריד היא להצטרף להתאחדות, שפועלת על בסיס עסקי, לכן לא כל הוצאה יכולה לעשות זאת. התוצאה של ההתארגנות מהצורה הזו היא שרוב ההוצאות הקטנות לא מצליחות להגיע לשבוע הספר המרכזי.

לעומת זאת, שבוע הספרים העצמאי מתופעל על ידי "הקולקטיב הספרותי", קבוצה של הוצאות קטנות שהוקמה בתקופת הקורונה והתרחבה משמעותית מאז. בהקמתה היא הכילה 11 הוצאות בלבד, אך ביריד שהתקיים ביוני היו יותר מארבעים הוצאות (שחלק לא קטן מהן היו סופרים יחידים). אבל עדיין נותרת השאלה: אם אין את הכלים לפרסם את האירוע בצורה משמעותית, למה להשקיע בו מלכתחילה בעובדים, שכירת מקום והנחות? האם יש באמת חשיבות לשבועות הספר?

בצורה מאוד שונה מעולם הספרים הפיזיים בשתי דרכים עיקריות: דבר ראשון, הוא מבוסס פחות על הנחות, מה שאומר שקורא דיגיטלי יכול להסתמך פחות על שבוע הספר, ודבר שני: הוא מקטין באופן משמעותי את ההפרדה בין הקולקטיב (שאחראי על שבוע הספר האלטרנטיבי) להתאחדות (שאחראית על שבוע הספר המרכזי). בעולם בו ספרים דיגיטליים מועדפים על רוב הקוראים, באמת אין חשיבות לשבוע הספר העצמאי.

לפי כל הנתונים שמצאנו עד עכשיו, אין שום סיבה לקיומו של שבוע הספר העצמאי, אבל אנחנו עדיין יודעים שהוא קיים. למה? מתברר שלתעשיית הספרים יש עוד בעיה מרכזית אחת: מקום. רוב האנשים שנכנסים לחנויות ספרים יסתכלו קודם כל, ולרוב רק, על הספרים שנמצאים בתצוגה המרכזית, כי אנחנו מצליחים לראות את הכריכה שלהם, שנועדה למשוך אותנו אליהם. תוסיפו לזה את העובדה שרשת הספרים הגדולה בארץ, צומת ספרים, בבעלות משותפת של שתיים מהוצאות הספרים הגדולות: מודן וכנרת זמורה-ביתן, על כן יש לה אינטרס מאוד גדול למקם אסטרטגית את הספרים של ההוצאות האלה. חוק הסופרים ניסה למנוע את זה, הגביל את אחוז מקום התצוגה השמור לספרי ההוצאה שבבעלות רשת הספרים ל-40% וחייב כל חנות להציג ספרים מלפחות 7 הוצאות ספרים שונות, אבל גם זה לא יאפשר להציג את ספרי כל ההוצאות. הוצאות הספרים העצמאיות לא יכולות להסתמך על חנויות הספרים, אז הפתרון היחיד שנותר להן הוא לנסות לפנות ישירות לקהל, ללא מתווך, ולקוות שהקול הזה איכשהו יעבור את הקיר.

שבוע הספר העצמאי נשמע חסר סיכוי. הוא מסתמך על "החוזק הבלתי מעורער" של אירוע שחוזקו מאוד

התשובה אולי נראית ברורה: שבוע הספר הוא האירוע המפורסם ביותר בשנה, עם ההנחות והאירועים הכי גדולים בעולם הספרות, בתקופה בה רוב הספרים הגדולים יוצאים! ברור שתהיה השפעה לשבוע הספר! עם זאת, הנתונים מראים סיפור אחר: על פי מחקר שערך "הגלובס" בשנת 2000, חודש הספר כלל עלייה של 30% בלבד במכירות לעומת כל חודש אחר: הבדל משמעותי, ללא ספק, אבל מסתכם לעלייה של 2.5% בלבד במכירות בשנה. מאז שנת 2000 הרבה דברים השתנו, אבל דווקא פה לא נראה שיש שינוי משמעותי - בשנת 2013 עבר "חוק להגנת הספרות והסופרים בישראל" שקבע הרבה מאוד דברים, אבל המשמעותי מביניהם הוא שבשמונה עשר החודשים הראשונים מאז יציאת ספר, ההנחה המקסימלית שניתן לתת עליו בשבוע הספר הוא 20% בלבד. החוק היה מאוד שנוי במחלוקת, עד שהסעיף (ועוד כמה חלקים מהחוק) בוטלו ב-2016. בשנים האלה, בהן הייתה מעט מאוד השפעה לשבוע הספר, ניתן לראות במאגר הנתונים של הלמ"ס שלא חל שינוי משמעותי בכמות הכסף שמשק הבית הממוצע הוציא על ספרות. אנחנו לא מוצאים שום נתון שמוכיח שיש חשיבות רבה לשבוע הספר. ואם זה לא היה מסובך קודם, יש עוד דבר אחד שמסבך אותנו אפילו יותר...

ע"פ הנתונים של אתר "עברית", הלקוח הממוצע באפליקציה קונה 10 ספרים בשנה, בניגוד ללקוח הממוצע בשוק, שקונה רק 4 ספרים בשנה. לא קשה לראות למה: שלושה רבעים מהקניות ב - "עברית" הן של ספרים דיגיטליים, שמחירם רבע מהמחיר של ספר פיזי ממוצע. על כן, יש לאנשים אופציה לקנות יותר ספרים, גם בעולם בו משפחה ממוצעת מוציאה פחות ופחות כסף על תרבות. עולם הספרים הדיגיטליים בנוי

גדלה וגדלה כל שנה. המצב אולי רע, אבל לפחות הוא משתפר. יכול להיות שזה כל מה שצריך.

שבוע הספר העברי, מקור: פייסבוק

מעורער, הוא מתופעל על ידי ארגון חסר תקציב או מבחר בספרים שקיים אצל המתחרים, והוא אפילו לא היה שבוע שלם! עם זאת, זה לא אומר שהוא חסר-משמעות. האירועים האלה חשובים, גם אם כל מה שהם עושים זה לעורר את המודעות הציבורית לקיום ההוצאות העצמאיות, ובטח ובטח אם הם מצליחים לייצר רווח גם ברמה הקטנה ביותר. הסתמכות על ירידים, כנסים וספרים דיגיטליים היא הדרך האפקטיבית ביותר להוצאות הספרים האלה כרגע, והיא כנראה עובדת איכשהו כי כמות ההוצאות העצמאיות

שתי מדינות לשני עמים - בעד או נגד?

האם פתרון שתי המדינות הוא פתרון אפשרי? או שלב נוסף בדרך למדינה אחת, פלסטינית? הסכסוך הישראלי-פלסטיני הגיע לשיאו במלחמת חרבות ברזל. הלחימה עצימה, פיגועים על בסיס שבועי, מלחמות הסברה, חטופים וכל מה שמאפיין מלחמה. הדבר הכי רחוק כרגע הוא הסכם שלום, אבל בכל זאת נשאלת השאלה. האם בעתיד הרחוק, פתרון שתי מדינות יכול לפתור את הסכסוך הישראלי-פלסטיני לתמיד?

● כתב: יואב קודינסקי

הצד הישראלי

רוב הציבור הישראלי שתומך בפתרון שתי המדינות מגיע מהצד השמאלי של המפה הפוליטית. אך מה לגבי שאר העם? כחצי שנה אחרי חתימת הסכמי אוסלו, 50% מהישראלים תמכו בהסכמים, והשיא הגיע ביולי 1999, כאשר 57% מהישראלים תמכו בהם. כ-25 שנה

הרעיון המפורסם והאפשרי ביותר לסיום הסכסוך הוא פתרון שתי מדינות לשני עמים: מדינה ישראלית ומדינה פלסטינית. בכתבה אסקור את הצד הישראלי, הפלסטיני, והבינלאומי בנושא, ולבסוף אסביר את דעתי האישית. כיוון שזה נושא מורכב וגדול בלתי אפשרי להתייחס אליו כאן בשלמותו, והכתבה הזו לא מתיימרת לעשות זאת.

מהצד השני, ישנם ארגונים ישראליים המאמינים בפתרון שתי המדינות, כגון "מסתכלים לכיבוש בעיניים", "עומדים ביחד" ו"שלום עכשיו". יש גם מפלגות בכנסת שתומכות בפתרון שתי המדינות, כגון חד"ש-תע"ל, מרצ והעבודה. הן מאמינות בשלטון צבאי של צה"ל בחלק מיהודה ושומרון ופשיטות נקודתיות בשטחי A אלה מעשים לא דמוקרטיים שצריך לפעול נגדם. המפלגות שתומכות בפתרון שתי המדינות מקבלות מעט מאוד קולות בימי הבחירות מהציבור היהודי-ישראלי ביחס לשאר המפלגות, אך מצליחות לרוב לעבור את אחוז החסימה (מלבד מרצ שלא עברה בבחירות האחרונות).

הצד הפלסטיני

בשביל להבין את דעת הצד הפלסטיני לגבי פתרון שתי המדינות, יש להיכנס לפוליטיקה הפלסטינית.

פת"ח היא מפלגת השלטון בגדה המערבית. היא נחשבת למפלגה לא דתית וסוציאל-דמוקרטית. לעומתה, חמאס נחשב לימין הפלסטיני, וארגון דתי ולא דמוקרטי ששולט ברצועת עזה. בנוסף, חמאס אינו מוכן לדון עם ישראל על פתרון שתי המדינות ומאמין במאבק אלים שבסופו הוא סבור שיגרשו את כל היהודים או יהרגו אותם, לעומת פת"ח שניסתה להגיע להסכם שלום עם ישראל. למרות שפת"ח נחשבת למתונה יחסית לחמאס, היא אחראית ללא מעט פיגועים ורצח יהודים, בעיקר במהלך האינתיפאדה השנייה. קיימות האשמות ישראליות נגד פת"ח על יצירת קשיים במהלך הסכמי אוסלו וחידוש הטרור אחרי שהמשא ומתן התפוצץ. במועצה המחוקקת הפלסטינית, שהיא בית המחוקקים של הרשות הפלסטינית, המפלגה בעלת מספר המושבים

לאחר מכן, רק 26% מאזרחי ישראל תומכים בפתרון שתי מדינות.

יש שתי סיבות בולטות לירידה באחוזים:

סיבה ראשונה: **אי אמון**. רוב הישראלים לא מאמינים שלמנהיגים הפלסטינים אין סיבה זדונית שעומדת מאחורי הסכמי השלום. יאסר ערפאת הוא דוגמה מצוינת לכך. מצד אחד, ערפאת חתם על הסכמי אוסלו והבטיח שיעמוד בהם. מצד שני, ערפאת היה מחבל לפני אוסלו, והראה שהוא נשאר כזה גם במהלך האינתיפאדה השנייה.

סיבה שנייה: **אי הזנחת הטרור**. במהלך תקופת אוסלו בוצעו לא מעט פיגועים על ידי חמאס. נכון שנציגי הפת"ח אמרו לחמאס "שזה לא הזמן לפיגועים", אך האזרח הממוצע הישראלי לא היה יכול להיות בטוח שהפיגועים יפסקו עם החתימה על הסכמי שלום. להפך, חמאס רק העלה את כמות הפיגועים מאז חתימת ההסכמים על מדשאות הבית הלבן ב-1993.

שתי הסיבות הללו מובילות לדיון על מחיר השלום. אם היו מבטיחים לאזרחי ישראל שהסכמי השלום יפתרו באופן סופי את הסכסוך הישראלי-פלסטיני, כנראה לא הייתה להם בעיה לשלם מחירים, ואפילו מחירים קשים כמו גירוש מאות אלפי יהודים ממזרח ירושלים ומיהודה ושומרון. אך אי האמון ואי הזנחת הטרור מובילים מיליוני אזרחי מדינת ישראל לשאלה: מה יקרה אם נשלם את המחיר הקשה של הסכמי השלום ונקבל מהפלסטינים מחיר עוד יותר קשה, למשל השבעה באוקטובר אך בממדים הרבה יותר חמורים, דבר שעלול לגרום למדינת ישראל לחדול מלהתקיים?

בכל הסכמי השלום של ישראל עם מדינות ערביות, התחייבה מדינת ישראל לפתרון הסכסוך. בנוסף, אם יהיה הסכם שלום, עסקים רבים יפסיקו חרמות נגד הארץ. איכות החיים של הישראלים ושל הפלסטינים תעלה משמעותית. נוכל סוף סוף להיות בביטחון מלא. האם זה מציאותי? טוב, את דעתי תקראו בפסקה הבאה.

דעתי האישית

תוכנית השלבים של אש"ף, שהתקבלה בשנת 1974 בכינוס המועצה הלאומית הפלסטינית, היא הסכם בעל שלושה שלבים:

1. שלב ראשון: מאבק אלים כנגד ישראל.
2. שלב שני: הקמת מדינה פלסטינית ודמוקרטית.
3. שלב שלישי: כיבוש מדינת ישראל יחד עם שאר מדינות ערב, שיגרום לאחדות כוללת בעולם הערבי.

לא רק שאני חושב שרוב הפלסטינים מאמינים בתוכנית, אני מאמין שהם גם פועלים לפיה. יום הנכבה הוא יום חשוב לפלסטינים ואחד מאירועי השנה המרכזיים שלהם. כשהם מציינים את יום הנכבה, הם חולמים שבשנה הבאה הם יחזרו לבתי משפחותיהם לשעבר, ולא יסתפקו רק בהכרה בשטחים כמדינה, שבהם הם רוב האוכלוסייה ובחלקם גם שולטים מבחינה אזרחית (ממשלה ותשתיות).

שלא תטעו, הפלסטינים מעדיפים ללא ספק את פתרון שתי המדינות על המצב הקיים, אך להערכת ארגוני הטרור הפלסטיניים לא יפסיקו את פעולות הטרור ויתישו את הציבור הישראלי עד שתוקם מדינה

הגבוה ביותר היא חמאס עם 74 מושבים, ואחריה פת"ח עם 45 מושבים. שאר המפלגות מחזיקות במושבים בודדים בלבד, מה שמראה את הדומיננטיות של המפלגות הגדולות בקרב הציבור הפלסטיני.

הרבה מההתנגדות הפלסטינית לפתרון שתי המדינות נובעת מתוך תחושת בעלות על שטחה של ישראל שנלקח מהם במלחמת העצמאות, וטענה שדיכוי ישראלי הוא שגורם לסבל הפלסטיני. הפלסטינים, שחלקם מביע תמיכה בטרור הפלסטיני, יצטרכו להחליט האם לבחור בהסכמי שלום עם מדינת ישראל ולוותר על חזרה לבתים שהיו של משפחתם לפני מלחמת העצמאות, או להמשיך בטרור שבסופו של דבר לא יקים שום מדינה פלסטינית, והמצב ישאר כמו שהוא עכשיו (מצב שהפלסטינים רק רוצים לצאת ממנו).

הצד הבינלאומי

הסכסוך הישראלי-פלסטיני הוא בין הסכסוכים הכי מוכרים כיום בעולם. רוב המדינות שהתייחסו לסכסוך הישראלי-פלסטיני (ולא ממנות ארגוני טרור פלסטיניים) הביעו תמיכה בפתרון שתי המדינות. ארצות הברית, לדוגמה, ניסתה לא פעם לקדם תהליך שלום מול הפלסטינים, כמו בהסכמי אוסלו, תוכנית המאה, ההתנתקות ועוד. מדינות נוספות שתמכו הן ספרד, צרפת ועוד שלל מעצמות. 75 אחוז ממדינות העולם מכירות במדינה פלסטינית, בעוד שכ-87 אחוז מהמדינות מכירות בישראל. מצד אחד, המדינות הגדולות רוצות יחסים טובים עם ישראל מתוך אינטרס כלכלי, צבאי, וטכנולוגי. מצד שני, אותן המדינות מפחדות שאם לא יגנו את ישראל או יעמדו לצידה, ייחשבו כלא מתקדמות או מוסריות מספיק.

הוא להילחם עד כמה שרק אפשר, נגד חמאס וחזבאללה. לסיכום, מדינת ישראל צריכה להמשיך לפעול כנגד ארגוני הטרור, ולא להסכים לפתרון שלום שיקרב אותנו לאבדון. (במהדורה הבאה, אוציא כתבה על איך אפשר לסיים את הסכסוך, מנקודת המבט שלי).

תכנית האו"ם לחלוקת הארץ, מקור: וויקיפדיה

פלסטינית אחת. ישראל צריכה להבין מול מי היא נלחמת, ולהתאים את עצמה ללחימה שלהם.

זה מזכיר לי את מלחמת וייטנאם: האמריקאים חשבו שהצפון וייטנאמיים עדיין נלחמים עם מקלות ואבנים. בפועל, הצפון וייטנאמיים הכינו מלכודות, בנו מנהרות וניצלו את תנאי השטח הלא פשוטים. האמריקאים לא תיארו שהמלחמה תהיה כל כך קשה, ושהם יצאו ממנה מפסידים. כשאתה לא מבין מול מי אתה נלחם, אתה לא תצא מנצח, לא משנה כמה מחבלים חיסלת או כמה מנהרות פוצצת.

עד מלחמת יום כיפור ישראל ניצחה בכל מלחמה כי היא לא הסתפקה ב"תגובה מדודה" אלא נלחמה עד שאויביה נכנעו. מאז ועד מלחמת חרבות ברזל, ישראל מנסה להחזיר את הביטחון באמצעות "תגובה מדודה" כדי להימנע מליצור לעצמה תדמית רעה ולפעול נגד רצון ארה"ב. זה מסביר את כמות הסבבים בעזה ואת מציאות ההכלה וקבלת הטרור. האם חמאס צריך לרצוח 1300 ישראלים, לחטוף 240 שבניהם ילדים קטנים, קשישים וקשישות, לבצע מעשי אונס קשים ולשרוף בתים בשביל שסוף סוף ישראל תגיב כמו שהיא צריכה? להוריד בניין אחד בעזה ששייך לחמאס שבתוכו מחבלים, זה לא מבצע. אלו מהלכים שצהל מחויב לבצע ביום יום, במקום לחכות שחמאס יתקוף כדי שנוכל להסביר לעולם למה חס וחלילה תקפנו בניין שנמצאים בו מחבלים בעזה.

ישראל צריכה להבין שהיא נלחמת נגד איראן, בעקיפין או באופן ישיר. בעיית איראן וציר הרשע היא לא בעיה רק של ישראל. היא בעיה כלל עולמית, וכלל תומכי הדמוקרטיה צריכות להילחם נגדה. התפקיד של ישראל

השביתה, העיצומים וההסכם- סיקור נרחב עם תלמידי ומורי בית הספר

בשלוש השנים האחרונות, ארגון המורים היה בעיצומים מול משרד האוצר בנוגע להסכמי שכר. בתחילת שנת הלימודים, ארגון המורים השבית את התיכונים בכל הארץ ולפני כמה ימים (לזמן הכתבה) נחתמו הסכמי השכר. יצאתי לבדוק מה דעתם של תלמידים ומורים בבית הספר על שביתה המורים, על מחאתם של התלמידים מנגד ומה איחוליהם לשנת הלימודים.

● כתבה: שירה שמש

גאיה, תלמידת כיתה י"א וחברה במועצת התלמידים הארצית, סיפרה והתראיינה:

האם התקיים דיון במועצה הארצית על שביתה המורים?

כמובן והרבה. היו עשרות פגישות חירום ארצית להסבר על המצב ולהבין מה הצעד הבא שלנו בתור מייצגים התלמידים והנוער במדינה.

האם במהלך השביתה המועצה פעלה בדרך כלשהי?
כן! אנחנו היינו בקשר צמוד עם שר החינוך והוצאנו מלא תקציבים לחינוך הבלתי פורמלי ולפעילות נוער.

למה למרות שהשביתה נפסקה לטובת התלמידים המועצה החליטה להשבית כמה בתי ספר?

המועצה הארצית החליטה לשבות מתוך ראייה שלא צריך לחזור ללימודים עם עיצומים. ברגע שאנחנו חוזרים למערכת רגילה אבל עם עיצומים התלמידים לא מקבלים את מה שמגיע להם בין אם זה ציונים, תעודות וטיולים.

אני נמצאת במועצה הארצית כמייצגת של מועצת התלמידים של מחוז ירושלים. בתוך המחוז אנחנו מאמינים ששביתה תלמידים היא לא הדרך. אי אפשר לחזור לשגרה עם עיצומים זה ברור, אבל השביתה רק תפגע בנו יותר. זה כמו להילחם באש עם אש.

מה דעתך על שביתה ועיצומי המורים?
למורים שלנו מגיע יותר. אבל זה לא אמור להגיע על חשבון התלמידים במשך כל כך הרבה זמן. זה מגיע למצב שזה פוגע בתלמידים שסיימו כבר את לימודיהם בתיכונים.

איך את מתבטאת במועצה? האם את מרגישה שיש מקום לדעה שלך ולדעות שנוגדות דעות אחרות?
יש מלא מקום לדעות שנוגדות משלך. במועצה הארצית מיוצגים כל האוכלוסיות. לכל אחד יש את הזכות להתבטא. חשוב לציין שכל החלטה שהמועצה עושה היא נבחרת באופן דמוקרטי, אך רוב הזמן לא כל המועצה מסכימה פה אחד. אני ממליצה לכולם להצטרף לעולם המועצות. זה מתחיל במועצה הבית ספרית ומשם זה רק גדל.

אדוה ארזי, מחנכת בשכבת י', מסבירה על הפערים שעלולים להיווצר בעקבות העיכוב בלימודים:

ההיסטוריה של שביתות המורים בישראל והעובדה שהיינו בעיצומים בימים לפני פתיחת השנה, גרמה לי להיות סקפטית בעניין השביתה. בעצם שבוע בערך לפני ה-1.9 הבנו שאנחנו כנראה הולכים לקראת שביתה, אבל בכל זאת צוות ד לא ויתר על פגישות עם התלמידים

לגבי שביתות תלמידים, אני מאוד בעד. כן היה לי מבאס שבליד"ה זה מסוג הדברים שקצת פחות קורים, גם אני אישית לא שבתתי. למדתי ביום ראשון שהחזירו את התיכונים ואני לא אגיד שהצטערתי על זה, אבל אנחנו לא אמורים להיות משחק של המערכות.

מה לדעתך על שביתת המורים והעיצומים?

לא אהבתי את העיצומים. היה לי קשה עם ההיבט של הציונים, שאני יכולה ללמוד הרבה הרבה זמן לדברים ולהשקיע ולרצות להשיג ציון טוב אבל בסוף לא לקבל שום הערכה. אותו דבר גם דברים אחרים שהם יותר משמעותיים. אנחנו יכולים להגיע למצב כזה שהייתי צריכה להשלים בגרויות בגלל זה. זה לא היה הוגן כלפינו.

גם תעודת סוף שנה - לי בא לסיים את השנה לקבל את התעודה. ובאמת הטיולים, אני חושבת שזה גם בעייתי כי בסוף אם יש משהו גם בגיל הזה שאנחנו צריכים לצאת שאנחנו צריכים לראות וגם צריך לזכור שלך בבית ספר לא רק בגלל לימודים גם אבל באמת בגלל הסיבה החברתית.

שתי תלמידות כיתה י"ב שביקשו להישאר אנונימיות, מסכמות שנתיים בתיכון עם עיצומים ושביתות ומקוות לטוב בשנה האחרונה שלהן בבית הספר:

היה דיבור על שביתה כבר מהחופש אבל בגלל הניסיון משנים קודמות לא באמת האמנתי שתהיה שביתה, והשכבה גם הכינה טקס ושיר וקישטנו את הבית ספר באנו עוד בחופש באמת לא האמנו. כשהודיעו לנו שלא פותחים שנה כבר היינו בבית ספר וזה היה ממש מבאס. אני חושבת שזה לא בסדר לשים את התלמידים בסיטואציה הזאת והם שמים אותנו מצב מאוד פגיע, וזה

לשיחות אישיות. הנחנו שבעצם יש לנו נסיבות מקילות לנוכח המלחמה ולנוכח העובדה ששכבה ד זאת שכבה שנכנסת לתיכון עם כיתות חדשות, ורצינו ליצור להם מקום בטוח לדבר בו.

היה פה יום מאוד שמח כשהחטיבה העליונה חזרה, פתאום המסדרונות התמלאו והיה רעש של צחוק ושמחה ודיבורים ואנשים שרצים ממקום למקום באמת הם היו חסרים, ועכשיו משלימים את הפער הזה שנוצר. השביתה השפיעה על המצב החברתי אבל בעצם כל החידוש של המערכות יחסים והחזרה לחברים, התעכבו בשבוע וחצי ואת הפער הזה הם כבר כמעט השלימו לגמרי.

עדי שר שלום, תלמידת כיתה יא'1, מספרת על חוויותיה האישיות בנוגע לשביתת המורים ולימודים בתיכון בזמן עיצומי מורים:

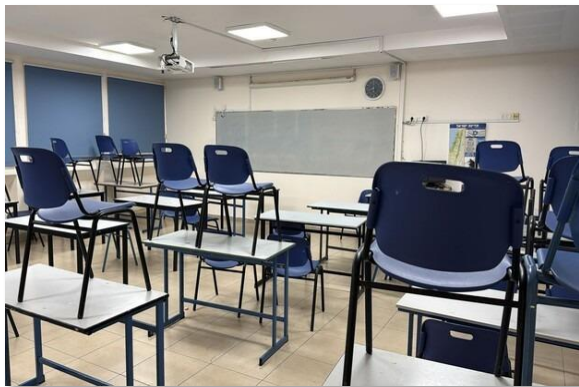
די רציתי שביתה בהתחלה אבל מהרגע שהשביתה התחילה אז זה כבר התחיל להיות מאוס כי לי הייתה הרגשה שזה לא באמת מעניין שאנחנו יושבים בבית. וגם אצלנו בגרויות השנה אז באמת כבר מעל שבוע שבועיים זאת יותר בעיה.

עד כמה השביתה השפיעה על המצב הלימודי והחברתי שלך או של הכיתה שלך?

לי אישית זה לא מאוד השפיע, אבל אני נמצאת במסגרת הצופים ששם פעילות התחילה כרגיל והיה לי סביבה חברתית אבל אני יכולה להאמין שיש אנשים שזה חסר להם. זה בעייתי שאנחנו לא לומדים ואני לא חושבת שיצרנו איזה שהוא פער מאוד גדול - אני לפחות יכולה לומר שעליי אישית - זה לא מאוד השפיע מבחינה לימודית.

מה דעתך על שביתות התלמידים?

לסיכום, שביתת המורים אכן השפיעה על בית הספר, המורים והתלמידים. נדמה כי כל אחד מהצדדים מרגיש כי נעשה לו עוול. נכון להיום נחתמו הסכמי השכר ונגמרו העיצומים. אני מאחלת בהצלחה לכל תלמידי בית הספר, שנה טובה יותר, ושכל החטופים והחטופות יחזרו הביתה בשלום.

מקור: נגה אייל, מאקו

דבר שאנחנו לא באמת יכולים לעשות איתו משהו כי אם נעשה שביתה משלנו, מצד אחד מורים אומרים כן תביעו את דעתכם תשבתו זה חשוב, ומצד שני יורידו לנו ציון על חיסורים וכל מיני דברים כאלו שלא מאפשרים לנו לעשות שום דבר. בשנים האחרונות הכל נהרס לנו, ואנחנו עדיין לומדים ומשקיעים לבגרויות וזה פשוט הורס דברים טובים שיכולים להיות לשכבה שלנו שבאמת עברה המון.

עכשיו מתחילים עם כל העניין של המכינות והצבא וצריכים ציונים ואין לנו מה לתת. אנחנו משקיעים 11 שנים מהחיים ללמוד ואני נגיד הרגשתי שהלך לי טוב בבגרות בלשון ולא ניגשתי למועד ב אבל זה יכול מאוד בעייתי כי ההרגשה שלי יכולה להיות ההפך ממה שבאמת קרה. באמת השביתה גם הורידה מהמוטוביצייה ללמוד ולבוא ואפילו לפתוח שנה. אנחנו מאחלות שנה טובה לכולם ושיהיה הסכמים וטיולים לכולם וציונים טובים (הריאיון קרה לפני הסכמי השכר).

כמו עוף החול- דבר תורה לסוכות

חג הסוכות ושמחת תורה הוא מהחגים המרכזיים והחשובים בלוח השנה היהודי, גם למי שאינו מגדיר את עצמו דתי. החגים נושאים בחובם מסרים חשובים של אחדות, עמידות ותקווה. בעיצומה של מלחמה ומשבר לאומי, חגים אלו מקבלים משמעויות נוספות שמחזקות ומעצימות את העם שלנו.

● כתבה: יעלי מלול

במדינת ישראל. ההיסטוריה של עם ישראל מלמדת אותנו שההשרדות והחוסן אינם תלויים רק בכוח צבאי, אלא גם באחדות חברתית, סולידריות, הזדהות ותחושת ערכים משותפת. החגים מהווים תזכורת לכך שכאומה, הכוח שלנו טמון ביכולת לשלב בין הכוחות הפיזיים לרוח הקולקטיבית והאחדות של העם הנשאר בעורף. חג הסוכות ושמחת תורה בתקופת המלחמה הם רגע של העצמה לאומית. המסר שלהם הוא שעלינו להתגבר על מכשולים, להתאחד ולהמשיך לבנות ביחד עתיד טוב יותר ובטוח יותר לכל אזרחי ישראל. שנדע ימים טובים יותר, אמן.

מקור: vlu.co.il

חג הסוכות מסמל את הארעיות שבחיים שלנו ואת היכולת של עם ישראל להתמודד עם מצבים וזמנים קשים לאורך ההיסטוריה ולקום ולהתחזק מהם כמו עוף החול. הסוכה, מבנה זמני ושברירי, מדגישה את היכולת של החברה הישראלית להסתגל ולהתמודד עם תנאים משתנים, גם מול אתגרים ביטחוניים ומשברים לאומיים. בימים שבהם משפחות רבות חוות אי ודאות, וחיי היום-יום הופכים מורכבים ומאוימים כאשר הם רחוקים מביתם הקבוע, הסוכה הופכת לסמל לחוסן הפנימי שמאפיין את עם ישראל. התחזקות מהדברים הכי קשים- אם זה בגלות במבנה חברתי ארעי, ואם זה מפונים מהדרום והצפון שגרים במלון ולא בביתם הקבוע.

שמחת תורה מסמלת רגע של חידוש והתחדשות. בתום חג הסוכות, חוגגים את סיום ותחילת קריאת ספרי התורה. תזכורת למעגל החיים הבלתי פוסק וליכולת להתרומם ולהמשיך גם אחרי משברים בדיוק כמו עוף החול. במציאות שבה רבים מתמודדים עם איומים ואתגרים ביטחוניים, חג זה מסמל את הרצון הלאומי לשמור על התקווה והחיים הנורמטיביים, ולחפש רגעים של שמחה גם בתקופות קשות.

בימי מלחמה, חגי תשרי ובראשם סוכות ושמחת תורה, מעניקים לנו הזדמנות לעצור שניה ולחזק את רוח הלחימה והערבות ההדדית שחשובה לכולנו כאזרחים

"כאוס" חוצה גבולות, ואולי חשוב להבין שהיא צריכה אותם

עיבוד מודרני וסוחף לסיפורי המיתולוגיה היוונית, מבית היוצר של צ'ארלי קובל ("סוף הפאקינג עולם") ובכיכובו של ג'ף גולדבלום ("הזבוב", "פארק היורה") בתפקיד אקסטזי כמלך האלים זאוס. נשמע מדהים, נכון? אז זהו, שכן. ישוב על הספה בערב משעמם אחד, כשסופר לי שיש סדרה חדשה עם גולדבלום כזאוס, הייתי סקפטי. גולדבלום, שלא דפק הופעה בתפקיד ראשי מאז שנות התשעים, חזר מהמתים? ועוד לסדרה שנשמעת כמו נוק-אוף פרסי ג'קסון למבוגרים?

● כתב: יונתן שוורץ

יחד עם האקסטזה האומנותית והאסתטית לכל אורך הסדרה, היא לא חוסכת בסיפור מושך ומוכנה ללכת למקומות אפלים- כמעט כמו שהמיתולוגיה עצמה לא פחדה לעשות. העולם המודרני של שנות התשעים שוכלל לכדי זירה מיתית שמציגה דרכים חדשות לבחינת המיתולוגיה היוונית ואמונה בכללי: מה הקטע עם התלות הילדותית והחומרית של האלים במאמינים? למה בכלל שנקריב את עצמנו לסמכות שרק מחפשת תירוצים להרוג אותנו? והאם בכלל מותר למתוח ביקורת על הסמכות הבוראת?

אבל, וזה אבל גדול- עד איזה גבול אפשר למתוח את המיתולוגיה ולעוות את סיפורה הקלאסיים לכדי סיפוק רגשי? אם נסתכל באמת על הסדרה, נראה שהיא אכן משתמשת במיתוסים רבים בתור מניעים לפעולת הדמויות והתרחשויות העלילה. אבל, בגרסאות מעוותות שלהם, הנוצדות לעודד הקשרות רגשית כמעט סתמית. כסדרה שאכן יוצאת למחוזות יותר אלימים ואפלים, דווקא את המיתוס המקורי היא מתעקשת לשנות ולייפות. למשל, במקום מוטציה שהופכת אדם לחצי שור ודידלוס שבורח לעולם ממינוס- אנו מקבלים ילד

ברגע שהדלקתי את הטלוויזיה, הכל השתנה. הסדרה בנויה באופן מדויק ומשלבת בין פעם להיות באופן מבריק ביותר. גיבורי המיתולוגיה ומאפייניה, אשר סחפו סטראוטיפים ודעות קדומות במהלך השנים, מעובדים באופן מצוין ותואם למקור יחד עם הטוויסט המרענן והמקיץ אותו רואים בכל הסדרה. לדוגמא, האדס, אשר בכל עיבוד מודרני מנסה לכבוש את כל העולם, הפעם רק מנסה להסדיר את ממלכתו התחתונה. ולקוראים המודאגים, אל דאגה- זאוס עדיין נשאר המניאק שתמיד היה. אולם עכשיו, בתצוגת משחק נהדרת שמשלבת ילדותיות ואלימות שרק גולדבלום יכול להציע (כאליל התרבות שהיה). הדמויות -וגם האלים בעצמם- חוות רגעים מלאי אנושיות, מקרבות את הצופה להבנה כוללת של מניעיהן, ומראות ספקטרום סנטימנטלי רחב ביותר. לעיתים מדכא (בקטע טוב), ולעיתים פשוט כיף. מניעים, שלרוב נובעים מנבואות שלא היו מביישות את סופוקלס בעצמו ויוצרות עוד שאלות בהן אפשר למלא עמודים שלמים. תמיד אפשר להרגיש שהסדרה משאירה משהו לעקוב אחריו, ושיש עוד משהו שמחכה לנו מעבר לפינה.

לבוא עם תמרור אזהרה. אם היא רוצה להמשיך לשמור על זהותה הנוכחית והמשבשת- היא לפחות חייבת לעצור ולהסביר. ואם לא, אז עליה להשתנות. אז כן, היא "פרסי ג'קסון למבוגרים", אבל בקטע מצוין. ובפשט, לחובבי הציונים שבינינו:

"כאוס", צ'ארלי קובל, 2024 (נטפליקס) - ארבעה כוכבים מתוך חמישה

כרות הסדרה, מקור: נטפליקס

מסכן ומוכה עם מסכה וזקן מדוכא עם ידיים קצרות הדורשים מאיתנו רחמים שיכלו לקבל ממילא. אני מספיק בטוח שקובל יכלה להידבק למיתוס המקורי ברובו ולהשתמש בו בדיוק נפלא, כפי שעשתה בהרבה דרכים אחרים בסדרה הזו. ובעצם, היא הופכת מיתוס ל"מיתוס" - כלומר סיפור יווני לסיפור מיתי, שגוי. למרות היותו של דבר זה משמעותי מבחינת אזהרתנו כנגד דעות קדומות ותפיסות מיושנות, הסדרה כבר עושה זו בדרכים שונות, כך שאני לא באמת מרגיש את הצורך. ובנוסף לכך, הדבר לא קורה במין כיף וריקוד כמו שיצירות אחרות עושות זאת (כמו "ממזרים חסרי כבוד"), אלא פשוט עושה זו ללא סיבה חשובה. הטעיה זו לא רק פוגעת בשלמות הסדרה ותקפותה, אלה מטעה צופים אשר לא בקיאים במיתולוגיה- ובעצם, "טועה ומטעה".

ולסיכום, "כאוס" מצוינת כסדרה בפני עצמה וכעיבוד מודרני. סיפור מושך יחד עם משחק ועיבוד מצוינים יוצרים הנאה צרופה. ולמרות כל זאת, זו סדרה שחייבת

בין הוואדי לירושלים- סיפור בהמשכים

● **כתבה: אלונה גרסון**

הטיול השנתי הסתיים בהצלחה וכולם התכוננו לשינה בחניון הלילה בוואדי קלט. שני התאומים, דן ושרון, התכוננו גם הם לשינה, והם פרסו את שקי השינה. "סאריה, את חושבת שהכל יהיה בסדר? את יודעת, עם כל הבלגן שהיה בבית המחסה אתמול" דן אמר, ושרון ענתה: "נראה לי שכן, בתקווה שנצא מהטיול הזה בחיים". ואז שני אנשים מבוגרים שהתאומים זיהו התקרבו, אלה היו מורים מלווים: הנרי, שהשמועה אמרה שהוא לא באמת בא בחילופי סטודנטים בניגוד למה שטען; ואלכסנדר, שנודע בעיקר בכינוי זאנדר. הוא, בניגוד להנרי, כן בא בחילופי סטודנטים, או לפחות כך הוא

אמר. הנרי, תמיד קצת שפוף ולא ממש גבוה, שיערותיו האפורות בטרם עת מנצנצות באור החניון, אמר: "ארוחת הערב מוכנה, בואו שניכם לאכול". הוא היה מעין דמות הורית בשביל התאומים, לאחר שאסף אותם אל ביתו לפני שהגיעו לבית המחסה. הם מעולם לא הבינו למה הוא עשה את זה אבל הם היו בחיים בזכותו, ועל זה הם לא התלוננו.

בפינה אחרת של החניון עמד רון, עם כובע מצחייה שכיסה גם את עורפו, והתבונן במראה של המקלחות. הוא לבש טי שרט עם סמל קבוצת הכדורסל של בית הספר, בית הספר הרב תרבותי. הוא גילח את מעט שיער הפנים שהחל לצמוח לו, וחיוך על שפתיו. זאנדר נכנס למקלחות וקרא לכולם לארוחת ערב, ורון נאנח אך הוא הלך לכיוון האזור המשותף. אליו הצטרף תלמיד נוסף, דוד, אם כי כולם קראו לו "מטילדה" בשל חוכמתו. הוא היה מוכר כגאון, ואף אחד לא הבין למה הוא לא הלך לבית ספר למחוננים. דוד, בניגוד לרון, היה לא אתלטי. רון אמנם שיחק כדורסל אך תשוקתו האמיתית של דוד הייתה התיאטרון, אם כי היה לו פחד במה.

"אז אתה תאכל היום משהו?" רון שאל, קצת בצחוק, ודוד ענה "לא, אני לא מת על שניצלים ואורז".

אחרי ארוחת הערב, כולם בטיול התכנסו ליד המדורה, תלמידי כיתות א' שהיו אמורים לחזור הביתה אחרי הכינוס ותלמידי כיתות י"ב שהיו אמורים להישאר לעוד כמה ימים. המנהל אברהמי התחיל לנאום על המשמעות של ידיעת הארץ והתאומים, רון ודוד לא ממש הקשיבו, וכך היו גם רוב התלמידים. לפתע נשמע צפצוף, וזאנדר הוציא מתוך הכיס שלו משהו שאף אחד לא זיהה. כולם ניסו לברוח.

ואז, הכל הפך ללבן.

מחשבות על דמוקרטיה

ביום הדמוקרטיה הבינלאומי קיימנו בספרייה הייד פארק בו ניתנה במה לתלמידים לשתף את דעותיהם ומחשבותיהם בנושאי דמוקרטיה ופוליטיקה ● מובא כאן נאום קצר שנשאה באירוע כתבתנו רוני אסולין

אחרות. מבחינת שוויון, חינוך, זכויות אדם, חופש הביטוי, כלכלה וזכויות האשה, מדינות דמוקרטיות עומדות בראש. הן המדינות שפליטים ומהגרים בורחים אליהן כדי לשפר את חייהם והן המובילות של העולם המערבי.

היום, יום הדמוקרטיה הבינלאומי, הוא יום שמוקדש לשיטת השלטון הכי מתקדמת, הכי נאורה, שהמין האנושי פיתח עד עכשיו. שלטון של העם, על ידי העם, למען העם. כשמסתכלים על העולם כיום, רואים את היתרון הברור של המדינות הדמוקרטיות על פני מדינות

כל הרגשות האלו מתעצמים עכשיו במצב של מלחמה. הבעיות של שלטון דמוקרטי באות לידי ביטוי בסוגיות שניצבות לפני מדינת ישראל ומעצימות את הפילוג, המרירות והשנאה.

אחריות הממשלה ברורה במצב כזה, אבל אני רוצה להתייחס לתפקיד שלנו. לתפקיד של העם.

ברור שהמצב הוא לא חד משמעי, והדבר היחיד שאוכל להגיד הוא שכדי לשפר את המצב אנחנו חייבים להבין, שכל אזרח ואזרחית שווים באחריות שמוטלת עליהם לקיים את הדמוקרטיה. לא רק בקלפי אלא גם ביום יום, בהתמודדות עם אנשים שונים ממני, עם נבחרי ציבור שאני לא מסכימה איתם, בקיום חברה משותפת שנוכל להתגאות להיות בה.

אם נרצה ואם לא, הממשלה היא בבואה שלנו, ואנחנו מייצגים אותה באותה מידה שהיא מייצגת אותנו. האחריות לשימור הדמוקרטיה היא לא רק של נבחרי הציבור, אלא גם שלנו.

כדי להבין מה צריך לעשות, נוכל לדמיין איך נראים אזרחים בדמוקרטיה אידיאלית ולנסות להתאים את עצמנו לסטנדרט הזה.

בשבילי, המשמעות של להיות אזרחית מוצלחת במדינה דמוקרטית היא להיות סובלנית, ביקורתית כלפי עצמי ואחרים, לכבד ולהכיל דעות שונות משלי.

אחת מהסכנות של העידן הנוכחי היא שאנשים רבים חיים בתוך תיבת תהודה שמשקפת אליהם בדיוק את מה שהם חושבים ולא באמת מאתגרת אותם. כשכל אחד כל כך בטוח בצדקתו ודבק בצד שלו, נוצרת תחושה של עצלות מחשבתית ושבטיות כמעט פרימיטיבית.

כל זאת נכון, אבל חשוב שלא נשלה את עצמנו. גם הדמוקרטיה המוצלחת ביותר אף פעם לא תהיה אוטופיה. משום שעל כל מעלותיה לשיטה הזו יש חסרונות מהותיים.

גם בדמוקרטיה אזרחים עלולים שלא לקבל ייצוג בבית הנבחרים, או שיהיו להם אינטרסים שונים לחלוטין מהממשלה שלהם. ובעוד שהרעיון הוא ששלטון הרוב מגן גם על זכויות המיעוטים, בפועל זה לא תמיד כך.

דמוקרטיות לא תמיד חסינות לפגעים כמו שחיתות, ניצול, פשע, אפליה ועוני, ששכיחים בעולמנו.

חופש הביטוי, אחד מערכי היסוד של הדמוקרטיה, נותן מקום גם לדעות אלימות ומסיתות.

למרות החשיבות בשוויון שמקנה הזכות של כל אזרח לבחור ולהיבחר, לא על כל אחד אפשר לסמוך שיידע איך לנהל מדינה או שיבחר בנציגים המתאימים ביותר. כמאמר הציטוט המיוחס לווינסטון צ'רצ'יל - "הטיעון הכי טוב נגד הדמוקרטיה הוא שיחה בת 5 דקות עם המצביע הממוצע".

כל אחת מהמגרעות האלו הורגשו היטב בישראל בשנתיים האחרונות ומורגשות עדיין.

בשנתיים האחרונות נוצר שיח שחושש לדמוקרטיה הישראלית ולעתיד של המדינה.

היינו עדים להפגנות של אנשים שמרגישים שהממשלה פועלת בדרכים שמסכנות את הדמוקרטיה, והפגנות נגד של אחרים שמרגישים שאותם אנשים -- הם בעצמם מהווים איום לדמוקרטיה בכך שהם לא מקבלים החלטות של ממשלה נבחרת.

כמובן שיהיו לנו דעות שונות, אבל חשוב שנדע לגבש אותן בחכמה, סקרנות, זהירות וביקורתיות תמידית.

אנחנו חייבים להיות ערניים ולא ליפול קורבן לפופוליזם ורטוריקה זולה כדי להגן על התודעה שלנו.

רק ככה נוכל לקיים דיאלוג משמעותי שחותר להבנה וקירוב לבבות. בלי סמאות. בלי הטחת עלבונות. בלי לבטל בזלזול את הצד אחר, כי דמוקרטיה בנויה על וויכוחים אמיתיים והחלפת דעות כנה.

אז תנסו, תדברו גם עם אנשים שאתם לא מסכימים איתם! תקשיבו להם **באמת**, תנסו להבין את הטיעונים

שלהם ונקודת המבט שלהם. תתנערו מפחד ודעות קדומות, כי אם אנחנו רוצים לחיות ביחד הגיע הזמן שניקח את השיח הציבורי לידיים שלנו ונהפוך אותו לתרבותי ומכבד.

דמוקרטיה אפשר להפיל בדור אחד והתוצאות הן הרסניות, הרבה יותר קשה להקים דמוקרטיה ולקיים אותה. זהו אתגר תמידי שיש להתמודד איתו. כי על כל חסרונותיה, דמוקרטיה היתה ונשארה האפשרות הטובה ביותר שיש לנו.

הכרחי שנילחם למענה.

הרבה ממך נשאר / אמתי שלם

הרבה ממך נשאר, בעוצמות שאני לא יכול לתאר
אתה היית אח, מדריך ובן, ובסופו של יום חבר
כל כך הרבה ממך נמצא כאן, בכל שקט, בכל צליל
גאות של רגש ודמעות שפשוט אי אפשר להכיל
כולם נראים עכשיו כמוך, מטוסים סתם עוברים עכשיו
ואם היית אז גם היית זורק שם של מטוס קרב
אף 15, אנא עארף, מרגיש כאילו אין לי אף אחד
מישהו שיתאים, מישהו שיצליח למלא מה שאבד
רגע אחד הכל עבד, רגע אחר חסר לעד
עשיתי על האש וכולם באו אבל הרגיש לי קצת לבד
כי בלעדיך אין את הוייב הזה, קשה לי לפרט
תמיד הלב של המקום, אבל לעתים בצד שקט
אהבתי אז לגשת כשאתה תופס פינה
לפעמים מדבר איתך שעות ולפעמים מחליף מילה
אני מקווה שאתה למעלה שם ושהקשבת לתפילה
כל כך הרבה ממך נשאר, אין לזה סוף או התחלה

פינת הזיכרון לבארי

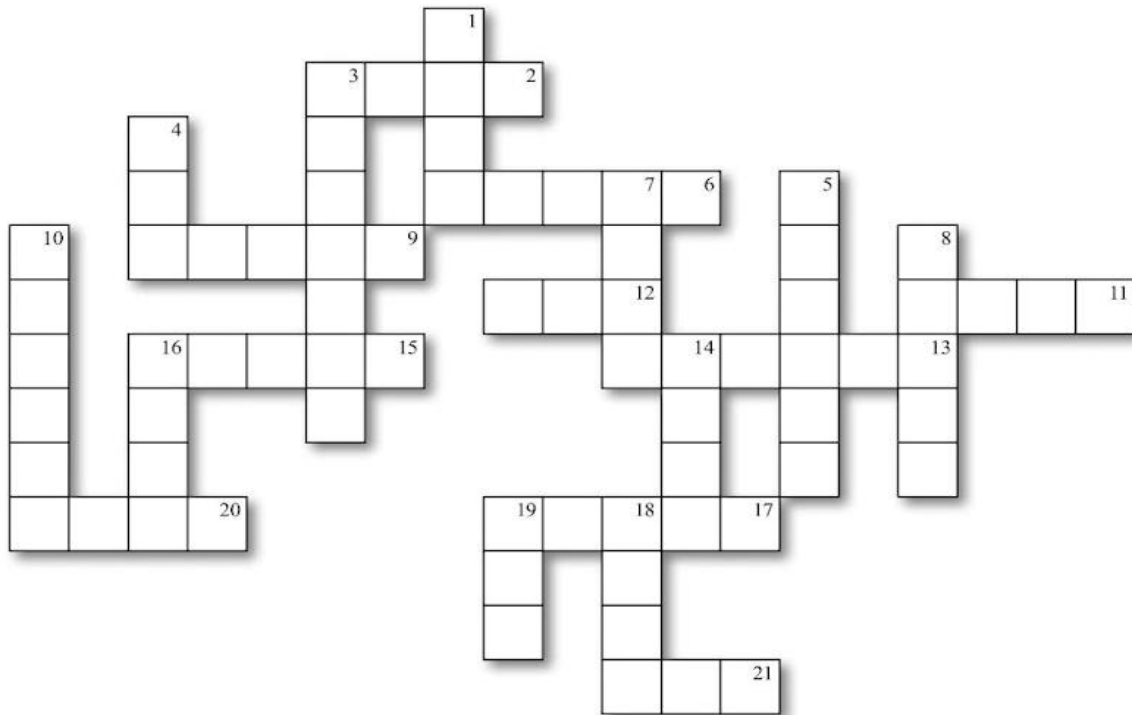
לזכר בארי הראל, מחזור
פ"ז

התמונה צולמה במחנה
חוי"ה 2023

תשבץ הגיון

לי צוק ונווה פורמן

מאונך	מאונך
1. פרא אדם בבעלות פאב (4)	2. עם מעט כסף ושום נישואים (4)
3. מתחיל שיחה ומונע הקפאה (4,3)	6. עין פאובסיבי לא יפה (5)
4. שורש לא בשמש (3)	9. מכרסם המתגורר באוניברסיטה (5)
5. התלבושת המכובדת שינתה (6)	11. כמו פרק זמן עגול (4)
7. מחילה כבהמה (4)	12. תופסת טיפ הפוך (3)
8. בעל מהמורה על המים (5) (4)	13. משום מה, ראש ממשלה? (4,2)
10. בגד עם אלוהים במדינה אירופאית (6)	15. חי בשקט, ולואי מצא שם את המוות (5)
14. פרי שמתארחים בו (4)	17. דורס הלילה יוציא אוויר (5)
16. מזמן אין סופי למוביל מנגינה מצליח (4)	20. מלחם לחוסר בריאות
18. מד הזמן נתמך במשהו (4)	21. גדל מהשור במהירות המקסימלית (3)
19. הפסיק להיות רוכב (3)	

שאלה שלך - תשובה שלנו

